

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

veilige dijken • droge voeten • schoon water

MER-BEOORDELINGSBESLUIT

In verband met het onttrekken van grondwater en het retourneren en/of lozen van bronneringswater voor de nieuwbouw “Op Dreef Overvecht” aan de Brilledreef in Utrecht

Datum

21 september 2018

Zaaknummer

31578

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1	BESLUIT	3
HOOFDSTUK 2	AANLEIDING	4
2.1	Inleiding	4
2.2	M.e.r. beoordelingsplicht	4
HOOFDSTUK 3	MILIEUEFFECTBEOORDELING	5
3.1	Kenmerken van de activiteit	5
3.2	Plaats van de activiteit	7
3.3	Kenmerken van het effect van de activiteit	8
HOOFDSTUK 4	PROCEDURE	9
4.1	Gegevens aanvraag	9
4.2	Gevolgde procedure voor het MER beoordelingsbesluit	9

HOOFDSTUK 1 BESLUIT

Dijkgraaf en hoogheemraden besluiten, op grond van de bepalingen van de Waterwet, Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage,

- gelezen de m.e.r.-aanmeldingsnotitie “Nieuwbouw studentenhuisvesting Op Dreef Overvecht Brailledreef hoek Zamenhofdreef te Utrecht”, van 14 augustus 2018, ingeboekt onder zaaknummer 31578, vanwege een grondwateronttrekking voor de bouw van een kelder,
- gezien de bij dit besluit behorende overwegingen,

dat het niet noodzakelijk is om voor de grondwateronttrekking een milieueffectrapport (MER) op te stellen.

Dijkgraaf en hoogheemraden,
namens hen,

J.L.H. Gelissen
coördinator vergunningverlening

HOOFDSTUK 2 AANLEIDING

2.1 Inleiding

Aan de Brailledreef in Utrecht wordt bij de kruising met de Zamenhofdreef de nieuwbouw "Op Dreef Overvecht" gerealiseerd. De woontoren is bestemd voor studentenhuysvesting. Onder het gebouw komt een kelder met een oppervlakte van 28 m bij 26 m. Het bouwpeil bevindt zich op NAP+1,85 m. Het aanlegniveau van de poeren is op NAP-1,75 m.

Voor de aanleg van de kelder dient de grondwaterstand en de stijghoogte tijdelijk te worden verlaagd. Voor de werkzaamheden wordt naar verwachting in een periode van 12 weken in totaal 275.000 m³ grondwater onttrokken. Daarvan wordt het grootste deel (215.000 m³) weer geretourneerd. Het resterende deel wordt op het oppervlaktewater geloosd. Het onttrekken en lozen van grondwater kan nadelige gevolgen hebben voor de omgeving.

In de aanmeldingsnotitie is een beschouwing gegevens van de mogelijke milieueffecten van de grondwateronttrekking. Voor de grondwateronttrekking dient een watervergunning te worden aangevraagd op grond van de Keur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009.

2.2 M.e.r. beoordelingsplicht

Ingevolge artikel 7.2 van de Wet milieubeheer en onderdeel D15.2 van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage, geldt voor een activiteit waarbij grondwater wordt onttrokken, een m.e.r.-beoordelingsplicht, als daarvoor meer dan 1,5 miljoen m³, doch minder dan 10 miljoen m³, grondwater per jaar wordt onttrokken. Beneden deze drempel dient te worden voldaan aan een vormvrije m.e.r.-beoordeling.

In verband met de implementatie van de herziening van de m.e.r.-richtlijn en uitvoering van het verdrag van Espoo en het herstel van implementatiegebreken, is per 7 juli 2017 aan de vormvrije m.e.r.-beoordeling een procedure verbonden. Daarvoor werd de beoordeling integraal meegenomen in de besluitvorming van de watervergunning.

Vanaf 7 juli 2017 dient voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling dezelfde procedure te worden gevolgd als voor een activiteit boven de drempelwaarde. Vanaf 7 juli 2017 zijn de artikelen 7.16 tot en met 7.20a Wet milieubeheer van toepassing op alle in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten van de D-lijst, ongeacht de drempelwaarde. Het maakt daarvoor niet uit of het een activiteit onder of boven de D-drempelwaarde betreft. Dit volgt uit de implementatie van artikel 2, vijfde lid, onder a en b, van Richtlijn 2014/52/EU.

In het kader van het Besluit milieueffectrapportage dient voor elke grondwateronttrekking met een omvang boven de meldingsgrens een m.e.r.-aanmeldingsnotitie te worden ingediend en dient het waterschap te beslissen of vanwege mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld.

HOOFDSTUK 3 MILIEUEFFECTBEOORDELING

De mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu zijn conform artikel 7.17, lid 3, van de Wet milieubeheer en conform de in bijlage III van richtlijn 85/337/EEG 'Betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten' aangegeven criteria/omstandigheden beoordeeld.

3.1 Kenmerken van de activiteit

De grondwateronttrekking voor het project is beoordeeld ten aanzien van de volgende aspecten:

- de omvang van het project
- de cumulatie met andere projecten
- het gebruik van natuurlijke hulpbronnen
- de productie van afvalstoffen
- verontreiniging en hinder
- risico van ongevallen, gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

Omvang (van de bemaling) van het project

Om de geplande werkzaamheden in den droge te kunnen uitvoeren is een bemaling van grondwater in de deklaag noodzakelijk en een spanningsbemaling in het eerste watervoerende pakket.

De grootste debieten worden behaald in fase 1 bij het ontgraven en fase 2 bij het aanbrengen van fundering en het maken van de keldervloer. Tijdens het uitharden van de keldervloer in fase 3 wordt de bemaling vermindert.

De te onttrekken hoeveelheid grondwater uit de deklaag is gering. Deze bestaat uit hemelwater en een beperkte hoeveelheid grondwater die vanuit de deklaag de bouwput in stroomt. Tijdens fase 1 en fase 2 is naast de grondwateronttrekking in de deklaag, spanningsbemaling in het eerste watervoerende pakket noodzakelijk waarmee de stijghoogte met 2,9 m wordt verlaagd. In fase 3 blijft de stijghoogteverlaging beperkt tot 2,5 m.

In totaal wordt 275.000 m³ grondwater onttrokken waarvan 215.000 m³ wordt retourbemalen en het overige deel wordt geloosd op oppervlaktewater.

Voor de uitvoering van de bemaling is naar de volgende scenario's gekeken:

- scenario 1, toepassen van een gesloten bouwkuip. Door de bouwput af te sluiten van de omgeving kan met beperkte bemaling de benodigde verlaging worden bereikt. Gezien de aard en omvang van de werkzaamheden, de omgevingsfactoren en de relatief hoge kosten voor het realiseren van een gesloten bouwkuip, wordt het toepassen van een onderafdichting in combinatie met waterkerende wanden niet als doelmatig beschouwd;
- scenario 2, toepassen van een open ontgraving met freatische bemaling in combinatie met spanningsbemaling (uitgevoerd met horizontale drains). Bij dit onttrekkingssysteem wordt het grondwater ondiep onttrokken en wordt de toestroom van grondwater uit het goed doorlatende diepere bodempakket, zoveel mogelijk beperkt. De verlaging wordt afgestemd op de betreffende bouwfase zodat gedurende de bouwperiode niet meer grondwater onttrokken wordt dan strikt noodzakelijk is.
- scenario 3, zoals scenario 2 in combinatie met toepassen van retourbemaling. Door toepassing van retourbemaling kan het effect van de grondwateronttrekking op de omgeving worden beperkt en wordt de zoetwatervoorraad zo min mogelijk aangesproken.

Conventionele retourbemaling is gevoelig voor verstopping van de filters. Verstoppingen ontstaan onder andere door neerslagreacties als gevolg van onvoldoende druk in het onttrekkingssysteem in combinatie met een hoog ijzergehalte van het grondwater en een verhoogd zuurstofgehalte van het grondwater. Het zuurstofarm onttrekken van grondwater en het voldoende onder druk houden van het onttrekkingssysteem is alleen goed mogelijk met toepassing van diepwellbemaling. Conventionele retourbemaling wordt daarom voor een ondiepe bouwput met een gering waterbezwaar als niet doelmatig beschouwd. Een moderne infiltratietechniek is Düsen Saug Infiltration (DSI). Deze techniek is minder gevoelig voor verstopping van de filters en kan op korte afstand van de bouwput worden toegepast afhankelijk van de gelaagdheid van de bodem. Maar DSI is naar verhouding duur. Het hangt van de omstandigheden af of deze techniek in aanmerking komt om te worden toegepast.

Scenario 3 heeft voor deze activiteiten de voorkeur. Retourbemaling wordt toegepast om verplaatsing van bodemverontreiniging zoveel mogelijk te beperken. De retourbemaling wordt uitgevoerd met de infiltratietechniek DSI. Deze combinatie zal verder uitgewerkt worden in de vergunningaanvraag. Ten behoeve van de retourbemaling wordt een retourveld ingericht langs de Zamenhofdreef.

Cumulatie met andere (bemalingen van) projecten

Naast de woontoren “Op Dreef Overvecht” worden drie andere woontorens gebouwd waarvoor een bemaling nodig is. Het waterbezwaar van deze bemalingen is gering. De bemalingen voor deze drie woontorens zullen zijn afgerond op het moment dat gestart wordt met de bemaling voor de bouw van de woontoren “Op Dreef Overvecht”.

Binnen het invloedsgebied van de bemaling voor het project bevinden zich verder geen andere bemalingen en/of KWO-systemen waarmee rekening dient te worden gehouden.

Gebruik van natuurlijke hulpbronnen

De zoetwatervoorraad vormt een belangrijke natuurlijke hulpbron. De initiatiefnemer onttrekt zo min mogelijk grondwater om de gewenste drooglegging te bereiken en brengt dit volgens de voorkeursvolgorde weer terug in het milieu. De voorkeursvolgorde is: lozen in de bodem, lozen op oppervlaktewater, lozen in hemelwaterriool en als laatste lozen op een vuilwaterriool. Het bemalingswater is in hoofdzaak afkomstig van spanningsbemaling en wordt grotendeels geretourneerd. Slechts een klein gedeelte van het onttrokken grondwater wordt op oppervlaktewater geloosd. In de directe nabijheid van het perceel is een watergang aanwezig waarvan de afvoercapaciteit toereikend is, om het kleinere deel van het waterbezwaar te kunnen verwerken (30 m³/uur).

Productie van afvalstoffen

Het ijzergehalte van het grondwater kan plaatselijk sterk variëren. Bij een ijzergehalte van meer dan 5 mg/l kan gemakkelijk verkleuring van het oppervlaktewater ontstaan en dient het grondwater te worden behandeld voordat dit wordt geloosd. Bij ontijzering van het te lozen grondwater ontstaat zuiveringsslib dat als afvalstof naar een verwerker wordt afgevoerd.

Verontreiniging en hinder

De bemalingen worden uitgevoerd met pompen die via dieselaggregaten worden aangedreven. Verder wordt voor het project grond en materiaal aan- en afgevoerd. Dit kan hinder met zich meebrengen voor de omgeving in de vorm van geluid, geur, lucht, trillingen en transport. Deze aspecten vallen verder buiten het kader van de te verlenen watervergunning.

Risico van ongevallen, gelet op de gebruikte stoffen of technologieën

Het aspect externe veiligheid (Brzo, Bevi, Revi) is voor deze activiteit niet relevant.

3.2 Plaats van de activiteit

Bij de beoordeling van de kwetsbaarheid van het milieu in het gebied waarop de bemaling van invloed kan zijn, is in overweging genomen:

- het bestaande grondgebruik,
- de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied,
- het opnamevermogen van het natuurlijke milieu.

Bestaand grondgebruik

Bebouwing

Als gevolg van de grondwateronttrekking kan zetting van de bodem ontstaan. Ongelijkmatige zakking van funderingselementen van gebouwen kan daarbij leiden tot schade. De bodemopbouw en funderingswijze van gebouwen zijn hiervoor bepalend.

De projectlocatie bevindt zich in stedelijk gebied waarvan de gebouwen voornamelijk dateren uit 1970. Op het naastgelegen terrein van winkelcentrum Overvecht bevinden zich uitsluitend bedrijfsgebouwen. Het betreft hier laagbouw zonder kelders. Vermoedelijk zijn de gebouwen op staal gefundeerd. Het meest nabijgelegen bedrijfspand bevindt zich op een afstand van 60 m van de projectlocatie. Aan de overzijde van de Zamenhofdreef bevindt zich de woonwijk Taag- en Rubicondreef. De woonwijk wordt beschermd door het retourveld dat langs de Zamenhofdreef wordt aangelegd.

De maaiveldzetting die het gevolg is van de bemaling kan leiden tot zakking van enkele bedrijfsgebouwen. Door toepassing van retourbemaling wordt maaiveldzetting beperkt. Het ontstaan van schade aan zakkingsgevoelige bebouwing wordt daarom ook gering geacht. Dit zal in de aanvraag nader worden onderbouwd.

Infrastructuur

Op 9 m afstand van de bouwput bevindt zich de openbare riolering.

De maximaal toegestane verschilzakking voor een niet flexibele riolering waarbij geen schade te verwachten is bedraagt 8 mm per meter betonleiding. Doordat de leiding gelijkmatig zakt met de maaiveldzetting wordt van de maaiveldzetting geen schade verwacht. Wel kan er schade ontstaan bij leidingdoorvoeringen van naastgelegen aansluitingen bij gebouwen. In de aanvraag dient hier nog aandacht aan te worden besteed.

Bodemenergie opslagsystemen

Binnen het invloedsgebied van de bemaling bevinden zich geen Bodemenergie opslagsystemen.

Landbouw

Binnen het invloedsgebied van de bemaling bevinden zich geen landbouwgronden.

Grondwaterbeschermingsgebied

De bouwput van de projectlocatie bevindt zich niet binnen een boringsvrije zone, grondwaterbeschermingsgebied of drinkwaterwingebied.

Rijkdom, kwaliteit en regeneratievermogen natuurlijke hulpbronnen

Zoetwatervoorraad

De zoetwatervoorraad is een belangrijke natuurlijke hulpbron waar zorgvuldig mee wordt omgesprongen. De initiatiefnemer onttrekt zo min mogelijk grondwater om er voor te zorgen dat de zoetwatervoorraad nagenoeg niet wordt aangesproken. In de aanvraag dient aandacht te worden besteed aan het gefaseerd uitvoeren van de bemaling met afhankelijk van het bouwproces steeds een zo beperkt mogelijke verlaging en het tot een minimum beperken van de bemalingsduur.

Opnamevermogen van het natuurlijke milieu

Natuurwaarden

Binnen het invloedsgebied van de bemaling voor het de project bevinden zich geen Wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten, gebieden die zijn aangewezen op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn, of gebieden waarin vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden.

Bodemverontreiniging

Het invloedsgebied van de bemaling bevindt zich binnen de dynamische zone waarvoor een gebiedsgericht grondwaterbeheer geldt. Het is toegestaan om binnen deze zone verontreinigingen te verplaatsen. Toch is besloten om retourbemaling toe te passen waarmee tevens het verplaatsen van mobiele verontreiniging zoveel mogelijk wordt beperkt.

Archeologische en cultuurhistorische waarden

Binnen het invloedsgebied bevindt zich geen locatie van specifiek historisch, cultureel en archeologisch belang.

3.3 Kenmerken van het effect van de activiteit

De effecten van de bemaling van de scenario's worden in samenhang met de criteria van paragraaf 3.1 en 3.2 beschouwd, ten aanzien van:

- het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking),
- het grensoverschrijdende karakter van het effect,
- de orde van grootte en de complexiteit van het effect,
- de waarschijnlijkheid van het effect,
- de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

Met het werken in een gesloten bouwkuip (scenario 1) kan met een beperkte bemaling worden volstaan en zijn de effecten naar de omgeving te verwaarlozen.

Gezien de geringe diepte van de bouwput, de beperkte tijdsduur voor de bouw van de kelder en de relatief hoge kosten voor het realiseren van een gesloten bouwkuip, wordt dit scenario niet als doelmatig beschouwd.

Bij een bouwput zonder grondkerende voorziening en een grondwateronttrekkingssysteem bestaande uit horizontale bemaling (scenario 3), wordt het grondwater ondiep onttrokken en blijft de toestroom van grondwater uit de goed doorlatende diepere bodemlagen zoveel mogelijk beperkt. Door de bemaling gefaseerd uit te voeren, het grondwater zo ondiep mogelijk te onttrekken en de korte bemalingsduur, blijft het waterbezwaar van de bemaling beperkt.

Uit oogpunt van de voorkeursvolgorde van lozing van onttrokken grondwater wordt retourbemaling altijd bij de beoordeling betrokken. Retourbemaling kan ook nadelige effecten van de grondwateronttrekking in de omgeving beperken.

Voor de grondwateronttrekking wordt retourbemaling toegepast om verplaatsing van mobiele bodemverontreiniging zoveel mogelijk te beperken en te voldoen aan de voorkeursvolgorde van de lozing. Er is geen sprake van een grensoverschrijdend effect.

Er worden op basis van de aanmeldingsnotitie geen nadelige milieueffecten verwacht voor, landbouw- en natuurwaarden, cultuurhistorische en archeologische waarden, WKO-systemen, en drinkwaterwingebied.

Wel worden nadelige effecten mogelijk geacht ten aanzien van de bebouwing, infrastructuur en bodemverontreiniging. Door monitoring en het nemen van maatregelen kunnen nadelige

effecten worden voorkomen, dan wel beperkt. In de watervergunning zal de nodige aandacht worden besteed aan monitoring.

Uit het voorgaande kan worden geconcludeerd dat bij uitvoering van scenario 3 voor de onttrekking van grondwater geen aanzienlijk nadelige milieugevolgen worden verwacht en dat er daarom geen noodzaak bestaat om een milieueffectrapport (MER) op te stellen. De mogelijke nadelige effecten zijn gering en kunnen in de aanvraag en in de vergunning met voorschriften tot een minimum worden beperkt.

HOOFDSTUK 4 PROCEDURE

4.1 Gegevens aanvraag

Het m.e.r. beoordelingsbesluit is gebaseerd op de aanmeldingsnotitie ontvangen voor het uitvoeren van een m.e.r. beoordeling. De aanmeldingsnotitie is:

- gedateerd op 14 augustus 2018 met kenmerk 116898;
- ingekomen op 15 augustus 2018 en ingeboekt onder zaaknummer 31578
- voor het onttrekken, retourneren en lozen van grondwater aan de Brailledreef.

De aanmeldingsnotitie voldoet aan de vereisten voor een m.e.r. beoordeling als vastgelegd in het Besluit milieueffectrapportage en 7.16 tot en met 7.20a Wet milieubeer.

4.2 Gevolgde procedure voor het MER beoordelingsbesluit

De termijn dat de stukken ter inzage liggen, loopt van 25 september 2018 tot en met 5 oktober 2018.

Op grond van artikel 6:3 van de Algemene wet bestuursrecht wordt dit beoordelingsbesluit beschouwd als een voorbereidingsbesluit (voor de watervergunning) waartegen geen bezwaar of beroep kan worden ingediend, tenzij aangetoond kan worden dat deze beoordeling los van de voor te bereiden watervergunning een belanghebbende rechtstreeks in zijn belangen treft. Indien u belanghebbende bent en los van het voor te bereiden besluit rechtstreeks door het m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt getroffen, dan kunt u tegen het m.e.r.-beoordelingsbesluit bezwaar maken. Een bezwaarschrift kan worden ingediend binnen zes weken na de datum van bekendmaking van dit besluit bij het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Postbus 550, 3990 GJ te Houten.

Het indienen van bezwaar schorst de inwerkingtreding van dit besluit niet. De werking van dit besluit kan worden geschorst door het indienen van een verzoek tot voorlopige voorziening. Nadat een bezwaarschrift is ingediend, kan de sector bestuursrecht van de Rechtbank 's-Gravenhage, Postbus 30203, 2500 EH te Den Haag worden verzocht om een voorlopige voorziening te treffen. Bij voornoemde rechtbank kan ook via de digitale weg verzocht worden om een voorlopige voorziening. Dit is mogelijk via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Hiervoor is een elektronische handtekening (DigiD) nodig.